Maggie O'Farrell

Aquest deu ser el lloc

CLUB DE LECTURA 95

23 de març de 2020

BIBLIOTECA
BAC DE RODA

L'autora

Maggie O'Farrell
Neix a Irlanda del Nord l'any 1972.
És una escriptora britànica, considerada una de les millors de la seva generació. És autora de set novel·les:
After You'd Gone (2000), *My Lover's Lover* (2002), *La distància que ens separa* (2004, guanyadora del premi Somerset Maugham), *L'estranya desaparició d'Esme Lennox* (2007), *La mà que prenia la meva* (2010, que va guanyar el Costa Novel Award), *Instrucciones para una ola de calor* (2013), *Aquest deu ser el lloc* (2017) i *Visc, i visc, i visc : disset topades amb la mort* (2019).

La seva obra gira al voltant de les relacions familiars, la pèrdua i el passat, i ha estat traduïda a més de vint països. Viu a Edimburg.

Font: http://www.laltraeditorial.cat

L'obra

El Daniel Sullivan i la Claudette Wells són una parella improbable: ell és de Nova York però viu perdut enmig del no-res a Irlanda, ha deixat enrere un divorci, dos fills a qui no veu mai a Califòrnia i un pare amb qui no s'entén a Brooklyn, i ella és una exestrella de cinema francesa que ha triat viure aïllada del món, lluny dels rodatges i del brogit de les càmeres. Tenen una relació apassionada, intensa i tempestuosa, plena de tensions i desavinences puntuals, i porten una vida poc convencional, molt solitària i raonablement feliç. Fins que un dia, escoltant la ràdio, el Daniel sent una notícia sobre una dona amb qui va perdre el contacte fa anys i que el llança en una espiral irracional i incontrolable que amenaça de destruir la fràgil estabilitat de la seva vida i l'allunya de tot el que fins ara ha representat casa seva.

Aquest deu ser el lloc és una novel·la enlluernadora i íntima sobre el pes del passat, de les tries i les renúncies, i sobre qui som i en qui ens convertim quan busquem el nostre lloc al món.

Opinions i ressenyes:

AQUEST DEU SER EL LLOC, PER SÍLVIA SOLER.
[ARTICLE PUBLICAT A: DIARI ARA. SECCIÓ OPINIÓ, 24/03/2017].

He passat un parell de setmanes amb uns amics que viuen a Irlanda, en una casa amagada en una de les valls menys poblades del país. Per arribar-hi has d'aturar el cotxe i baixar dotze vegades per anar obrint les tanques que et barren el pas. Els amics que m'han acollit, la Claudette i en Daniel, consideren que aquest és el seu lloc al món.
Hi he conviscut quinze dies i n'he tingut prou i de sobres per estimar-los. A ells i a tot el seu entorn -fills, mares, germans, examants, exmarits, amics-. Una galàxia que es va espesseint a mesura que els coneixes i detectes les connexions entre ells, sempre vibrants de sentiments intensos.
I ara que he acabat de llegir *Aquest deu ser el lloc*, aquesta novel·la que m'ha retingut durant uns dies en aquest món creat per Maggie O'Farrell, ara que he tornat a casa i m'he hagut d'acomiadar de tots els personatges que l'habitaven, em sento buida i enyorada i estic segura que hauré de passar uns dies de dol abans d'obrir la primera pàgina d'un altre llibre.

Vaig descobrir Maggie O'Farrell ja fa set anys, gràcies a la traducció que va fer La Campana de la seva novel·la *L'estranya desaparició d'Esme Lennox*. De seguida vaig saber que a la Gran Bretanya se la considerava una de les veus més brillants de la nova narrativa. L'enlluernament que em va provocar la seva manera d'escriure em va fer córrer a buscar, un parell d'anys després, una altra novel·la seva, publicada en castellà per Salamandra, *Instrucciones para una ola de calor*, en què una família anglesa havia d'enfrontar una situació extremament delicada durant un estiu de temperatures excepcionalment altes per al clima britànic.
A la pàgina vint-i-dos d' *Aquest deu ser el lloc*, el protagonista sent una veu a la ràdio que li desperta tots els seus monstres adormits: "Tinc la sensació que una ventada ha obert de cop una finestra en algun lloc o que una peça de dòmino ha caigut sobre una altra i ha provocat una cascada. Una onada s'ha precipitat endavant i després s'ha retirat, i el que hi havia a sota ha quedat alterat per sempre". Recordo que vaig pensar: ja m'has guanyat, Maggie, aquí em tens altre cop devotament enganxada.
Com una xarxa plena de nusos -cada nus un trauma, un pas en fals, un malentès, un error-, aquesta novel·la t'atrapa i, quan et té, et fa estimar aquests personatges que, de nus en nus, aconsegueixen teixir uns lligams delicats i poderosos, com són els lligams que se sostenen en l'amor.

* * *

LLEGEIXO PER TOPAR AMB LLIBRES COM AQUEST, PER MARTA ORRIOLS.
[ARTICLE PUBLICAT A: HTTPS://WWW.CATORZE.CAT/].

Em sembla que llegeixo per topar amb llibres com aquest, així, sense voler i com qui no vol la cosa, i tot seguit comprovar quants impactes pot un text, i tot un univers inesperat, provocar en la meva vida.
No sé ni per on començar a fer-vos entendre que necessiteu la Maggie O'Farrell a les vostres prestatgeries. El millor de tot? Que acabo de descobrir la sopa d'all. És la setena novel·la de l'autora. La setena! Això significa que quan hagi assaborit *Aquest deu ser el lloc* amb el repòs que es mereix dins el meu cap i també dins el meu cor, tinc sis novel·les més per rellepar-me els dits. No és genial?
Com que no sé per on començar, començo amb el Daniel Sullivan, igual que passa a la novel·la, un home imperfecte i amb una vida complicada de qui us confesso que m'he enamorat (en el sentit més estricte del terme enamorar-se). Un novaiorquès que viu en una illa remota d'Irlanda, que té uns fills que mai veu a Califòrnia, un pare abominable a Brooklyn i una dona, la Claudette, una exestrella de cinema que va fugir fa uns anys i de manera totalment inesperada del món de les càmeres, dels rodatges, de la fama i de l'èxit per aïllar-se en una casa enmig del no-res a Irlanda.
Un dia, escoltant la ràdio, el Daniel sent una notícia sobre una dona amb qui va

perdre el contacte fa vint anys, i a partir d'aquí comença tot, comença també per a nosaltres els lectors aquest viatge a través de zones horàries i continents que acabarà conformant un retrat extraordinari de les relacions, de les pèrdues, del matrimoni, dels fills i de nosaltres mateixos.

Per explicar-nos com aquestes dues ànimes ferides acaben juntes en un racó remot a Donegal i què els passa després, *Aquest deu ser el lloc* va saltant entre diferents trames i punts de vista que acaben casant com les peces d'un puzle fet d'ànimes humanes, i quan el tens tot muntat i el perceps com un conjunt, el resultat és una sola imatge poderosa i absorbent com ho són totes les històries que ens atrapen pels errors comesos en el passat i que encara cuegen i amenacen el present.

Estilísticament parlant, Maggie O'Farrell ofereix un experiment notable, contemporani i meravellós, farcit de punts de vista que proliferen a mesura que ens endinsem en les pàgines de la novel·la, repleta de cronologies fracturades i de canvis d'escenari. Parir una història a partir d'una estructura tan ambiciosa i no flaquejar ni una sola vegada al llarg de les 480 pàgines requereix si més no astúcia, intel·ligència i la minuciositat d'un arquitecte, però a mi això no m'hauria tret la son durant quatre nits, si no fos perquè aquesta estructura òssia ferma i segura està recoberta d'una pell fina i sensible, humana i sensual que demana intimitat i tendresa. I aquí, acaronant la pell, és on he gaudit com mai amb l'habilitat d'O'Farrell per crear personatges. Fins i tot aquells que surten només en un capítol, tenen la corporeïtat suficient per semblar persones, i són prou intensos com per donar peu a altres històries. M'han encantat les criatures que apareixen a la novel·la, la força que els atorga l'autora, hi són i no hi són, però són en tot cas el motor que guia els dos protagonistes centrals, la mostra més evident del que no deixa de ser una extraordinària història d'amor.

Tenir l'habilitat i la fluïdesa per donar un toc metafòric a tot allò mundà, crear expectatives sobre el que passarà i voler llegir àvidament per descobrir com i per què passarà, i que ens ho faciliti sense dir, només mostrant, aquest és per a mi el secret de la ficció: retenir-nos en una irrealitat que sentim verdadera mentre estimem, traïm, ens equivoquem i lluitem al costat de tots aquests personatges que ja no sentim com a tals.

En fi, us animo a endinsar-vos en aquesta èpica intimista sobre a qui deixem enrere i en qui ens convertim mentre busquem el nostre lloc al món.

*La cirereta: *Murmura el meu nom, Daniel, gairebé dintre seu, i aixeca els braços, els posa al meu voltant i m'acosta cap a ella, allà al mig del camí. L'alleujament que em produeix el seu contacte és pràcticament indescriptible. No crec que el nostre llenguatge contingui una paraula amb prou amplitud o capacitat per expressar l'eufòria que sento quan enfonso la cara entre els seus cabells, quan em submergeixo dins la seva jaqueta i estrenyo el seu cos contra el meu. Quina redempció trobem en el fet de ser estimats: quan ens estima algú, som sempre la millor versió de nosaltres mateixos. No hi ha res que pugui reemplaçar això.*

* * *

BONA GENT, MALES DECISIONS, PER VALÈRIA GAILLARD.
[ARTICLE PUBLICAT A: EL PUNT AVUI. CULTURA. 16/03/2017].

Aquest llibre és el resultat d'un experiment. MaggieO'Farell, autora britànica amb set novel·les en cartera, tenia ganes de trencar esquemes, d'alliberar-se i allunyar-se de la seva novel·la anterior, d'estructura rígida.

Així va néixer *Aquest deu ser el lloc* (L'Altra / Libros del Asteroide). "De seguida vaig veure que seria una novel·la llarga, amb moltes localitzacions, èpoques i personatges." Així, armada d'un suro on va penjar tot de notes adhesives de diversos colors, va començar a escriure linealment aquesta trama que gira al voltant d'un matrimoni: un americà de Nova York, Daniel Sullivan, i Claudette Wells, una exartista de cinema estel·lar francesa, que ha triat viur eaïllada del món.

Ambdós mantenen una relació amb alts i baixos que es veu sacsejada el dia que Daniel coneix una notícia sobre una antiga parella. "Un dia, a Londres, se'm va seure al costat del cafè on hi havia una actriu estel·lar de cinema famosa. La gent li feia fotos i alguns picaven els vidres. Semblava desgraciada. En el seu lloc jo preferiria desaparèixer, fingir la meva mort, i vaig pensar que seria una bona idea per a una novel·la." Més endavant, va reblar la trama amb una imatge que li va venir al cap: "Vaig imaginar un home que sent per la ràdio la veu d'una examant, i després el locutor anuncia la seva mort."

La idea que volia explorar O'Farrel en aquesta novel·la polièdrica, que inclou el catàleg d'una subhasta, les notes a peu de pàgina escrites per un nen i la transcripció d'una entrevista, és un tema molt concret: com les persones bones prenen de vegades males decisions. "És cert que alguns esperen redimirse a través del seus fills, sent bons pares, però en realitat cal deixar els nens ser la persona que volen ser."

El títol, *Aquest deu ser el lloc*, és "irònic" perquè –assenyala l'escriptora– cap personatge troba el seu. "Ens pensem que canviant de lloc resoldrem els nostres problemes, però, en realitat, el lloc ets tu", diu O'Farrell, que ha viscut a Hong Kong, a Itàlia, a Londres i, ara, a Edimburg. "El llibre té una estructura complexa, amb cinc punts de vista i cinc localitzacions, i, malgrat això, conserva una unitat: és una història d'amor i de les motxilles que portem a sobre i com ens afecten", opina Luis Solano, editor de Libros del Asteroide. Maggie O'Farrell està considerada una de les millors veus de la seva generació.

L'ART DE CREAR SENSACIONS, PER VICENÇ PAGÈS JORDÀ.
[ARTICLE PUBLICAT A: L'AVENÇ. NÚM. 433, ABRIL 2017].

Tard o d'hora, arriba un moment en què l'activitat de llegir s'estabilitza en dues fases. En la primera fase ens deixem endur per la trama, passius i indolents com troncs arrossegats pel corrent. En la segona fase estudiem l'orografia del terreny i els canvis hidrològics, calculem el ritme que segueixen les gorgues i les cascades, considerem la novel·la com una creació artificiosa que segueix unes regles desconegudes inventades per ella mateixa. Les dues fases no són successives, sinó que s'alternen al llarg de la lectura, igual com en una cançó podem fixar-nos ara en la lletra i després en la música, o bé centrar-nos en cadascun dels instruments - encara que resulta impossible seguir-ho tot alhora.

Capbussar-se en *Aquest deu ser el lloc*, de Maggie O'Farrell, ha estat una experiència intensa i agradable, com ocorre sempre que l'autor encerta la proporció entre el joc de la construcció i el foc de l'ànima. A mesura que la trama ens capturava, una part de la nostra ment mirava d'escatir-ne les arts, però no prou perquè deixessin de seduir-nos els colors; llegir pot ser jugar a gaudir de la cavalcada sense deixar de ser conscient que els reis són els pares. Així, resulta inevitable adonar-se que un capítol està compost per la llista d'objectes subhastats que havien pertangut a un dels personatges principals, i que la fotografia i els detalls de cada fitxa ens permeten conèixer detalls valuosos de la seva biografia. Tampoc podem ignorar que un altre dels capítols incorpora un seguit de notes a peu de pàgina que són les que un determinat personatge secundari afegeix a les sensacions que li arriben, i que ens permeten accedir als seus sentiments. Finalment, tampoc podem ignorar que cadascun dels capítols incorpora un títol misteriós, sovint analògic, que és un plaer retrobar emboscat enmig del context.

En la meva vessant de lector ingenu, he seguit amb interès les vicissituds sentimentals i familiars de Daniel, el protagonista d'*Aquest deu ser el lloc*. L'he vist jove i seductor, l'he vist com a professor, com a pare, separat i tornat a enamorar i tornat a separar. L'he vist jugant amb els seus fills, discutint amb el seu pare, fent amistat amb el fill de la seva parella, retrobant un vell amic. L'he acompanyat a Irlanda, a Brooklyn, a París, a Bolívia. L'he entès, l'he detestat, l'he compadit (el fet que sigui un especialista en lingüística pot actuar com a desencadenant d'empatia; així mateix, pot despertar una certa curiositat que la seva segona esposa sigui una actriu d'èxit dotada d'un glamour perenne).

En la meva vessant de lector maliciós, en canvi, m'he fixat en l'ordenació dels capítols. Els salts endavant i endarrere en el temps han adoptat, llavors, una certa estructura (que és una paraula que un editor em va assegurar que no es podia incloure mai en una contracoberta, però que potser resulta pertinent en una ressenya). I resulta que aquesta estructura recorda la de *Rayuela*, ja que un primer grup de capítols segueix el punt de vista de Daniel de l'any 2010 (en un bon moment) fins al 2016 (a punt de superar una mala etapa), mentre que un segon grup de capítols s'hi intercala per desenvolupar-los o per afegir-hi altres materials, o per acabar-los de sostenir. A la novel·la de Cortázar, la lectura d'aquest segon grup de capítols es presenta com a voluntària, si bé és l'opció triada per la majoria dels lectors. En canvi a la novel·la de Maggie O'Farrell no hi ha cap separació entre els dos tipus de capítols, de manera que els llegim tots junts, sense ni tan sols adonar-nos que exerceixen funcions diferents.

PLA-SEQÜÈNCIA. La peculiaritat d'*Aquest deu ser el lloc* és que aquests capítols, que podem anomenar de farciment tot i que seria injust, cobreixen una franja temporal que s'inicia als anys quaranta i presenten el punt de vista d'altres personatges. Alguns pertanyen al cercle íntim de Daniel, com ara la mare, l'esposa o els fills. D'altres ens permeten accedir a la història des de punts de vista tan inesperats com fecunds: l'amant de joventut de Daniel, l'amor platònic de la seva mare, l'assistent personal del marit de la segona esposa (fent running a Los Angeles), l'esposa del cunyat (en el moment en què adopta una nena a la Xina), l'anciana amb qui Daniel topa per casualitat (en un viatge turístic als Andes). En general, cadascun d'aquests capítols presenta un moment decisiu o peculiar, com ara la primera vegada que el protagonista pren una droga, una visita al psicòleg, una entrevista periodística, l'anticipació d'un futur imprevisible o el contrapunt de dues solituds no desitjades. Molts d'aquests capítols podrien figurar sense cap problema en una antologia de contes. Més important, però, és com contribueixen a plasmar la complexitat dels personatges. Així, el cunyat de Daniel, ¿està dominat per la seva germana (com creu Daniel) o és una persona atenta i comprensiva (com creu la germana) o senzillament una persona com qualsevol altra (com creu ell mateix)?
La majoria d'aquests capítols que per entendre'ns anomenem de farciment segueixen l'esquema del pla-seqüència, i tant poden –amb idèntica versemblança- ser fúnebres com estimulants o reflexius. La conseqüència principal és que afegeixen capes de significat a les accions, i sobretot converteixen en rodons tot de personatges de diferents edats, cultures i tarannàs. Maggie O'Farrell sap dotar-los d'una existència major de la que tenen molts dels nostres veïns. De retruc, crea en el lector il·lusions, decepcions i tot un ventall de sensacions que aquests mateixos veïns rarament ens desperten.

DERIVA I CONTROL. *Aquest deu ser el lloc* es pot entendre com la conjunció d'un seguit de personatges que van a la deriva, subjectes als dos grans canvis vitals (naixement i mort) dels éssers que els són més propers; el que sobta és el contrast entre aquesta deriva i el control ferri que exerceix el narrador (un control no desproveït de sensibilitat, ens afanyem a afegir). L'únic problema que ens veiem amb cor de consignar és que la majoria dels personatges són massa intel·ligents en relació amb els estàndards que abunden en aquesta banda del Sistema Solar.

Certament, algú podria adduir que aquesta intel·ligència produeix diàlegs brillants, i no s'erraria. Com a exemple, val la pena citar el que apareix consignat a la fitxa del lot 9 de la subhasta que ja hem mencionat:

"-T'enduràs l'ego o el deixaràs aquí?
-Per què l'hauria de deixar?
-A causa de les seves dimensions descomunals.
-Accepto deixar-lo si tu deixes el sarcasme."

* * *

TOTES LES VIDES QUE VIVIM, PER JUSTO BARRANCO.
[ARTICLE PUBLICAT A: LA VANGUARDIA, 16/03/2017].

"Aquest deu ser el lloc", diu el protagonista de la novel·la, Daniel, quan per fi troba l'indret amagat del camp irlandès on s'ha refugiat per fugir de la fama la que acabarà sent la seva nova dona. Tota la resposta de la Claudette és una onomatopeia perquè calli: està albirant falcons amb el seu fill. I *Aquest deu ser el lloc* és el títol de la nova novel·la de Maggie O'Farrell (Coleraine, Irlanda del Nord, 1972). Un emocionant i calidoscòpic relat a moltes veus sobre les relacions de parella, el pes del passat, la identitat i la possibilitat de canviar. I de redimir-nos. Un títol, explica O'Farrell —que és a Barcelona presentant la novel·la—, "lleument irònic": "Tothom en aquesta obra pensa que pot resoldre tots els problemes que té marxant a un altre lloc, movent la seva vida. En certs moments lluitem, i apareix la necessitat de fugir i començar de nou. Però no és mai del tot veritat, perquè sempre t'emportes a tu mateix. La ironia és que realment no hi ha cap lloc que t'hagi de resoldre tots els problemes. És mental. Penses: "Si deixo Irlanda i me'n vaig, tot anirà bé". Però no, perquè el lloc ets tu".

O'Farrell, guanyadora de prestigiosos premis com el Costa, per *The hand that first held me*, i de la qual a Espanya ja s'havien publicat *Instrucciones para una ola de calor* i *L'estranya desaparició d'Esme Lennox*, ha construït una novel·la centrada en la història entre Daniel —un novaiorquès professor de Lingüística— i la Claudette, una dona magnètica i de caràcter i opinions categòrics que després de convertir-se en una gran i famosa actriu desapareix literalment del món perquè no suporta més la fama. I se'n va a un lloc perdut a Irlanda. La peculiar parella viurà la seva gran prova quan un turbulent episodi de joventut d'en Daniel reaparegui. I decideixi afrontar-lo. Però O'Farrell narra tota aquesta història de manera poc convencional: per començar, cada capítol va canviant de narrador, passant per les veus d'en Daniel, la Claudette, els seus fills en comú i els de matrimonis anteriors, amics, ajudants i fins i tot una senyora que en Daniel coneix breument en un viatge a Bolívia i que li dona un fugaç però decisiu consell sobre per què s'acaben els matrimonis.

"La pluralitat de veus a la novel·la —explica— mostra com en som, de complexos. La història és sobre en Daniel i la Claudette, però per explicar-la necessites moltes perspectives. Una història no és tan simple perquè l'expliqui una sola persona; som molt complicats, hi ha molta gent implicada en les nostres històries, hi ha personatges grans i petits, però que poden saber alguna cosa important sobre tu. Moltes influències contribueixen a fer-nos qui som. de vegades una petita frase que algú ens va dir pot tenir una influència enorme en la nostra vida".

Però no només hi ha molts narradors, sinó que els capítols es mouen per la geografia i el temps sense parar; un està ple de notes a peu de pàgina, i fins i tot s'avancen al lector coses que no saben els personatges, "perquè creï un llaç més estret amb ells". I segurament el capítol que crida més l'atenció és el que està ple d'imatges dels objectes i les cartes pertanyents a l'estrella de cinema protagonista que surten a subhasta després de la seva desaparició.

"Volia experimentar amb el que és capaç de fer la novel·la, treure'm de sobre totes les regles", diu O'Farrell. "Sabia que necessitava un capítol sobre la història de la Claudette passant de noia ordinària a estrella famosa, i aquesta és una història que he vist en films tantes vegades que em resultava incòmode tornar-la a explicar. I per fer-ho de manera diferent, quan s'escapa vaig pensar en les possessions que deixa enrere i que la gent pagaria diners per tenir-les. Així que hi ha un catàleg de coses a la venda en què cada possessió parla d'ella".

Explica que la primera idea per a aquesta novel·la va sorgir fa molts anys asseguda en un cafè. Al seu davant hi havia una actriu molt famosa, i tothom la cridava i li feia fotos. Fins i tot hi havia gent fotografiant-la a través de les finestres. "Em va semblar una vida horrible, inhabitable. Si fos jo —vaig pensar—, falsejaria la meva mort i m'escaparia. Va sorgir la idea per a un llibre. I després vaig tenir la visió d'aquest home que fuig, incapaç de ser pare malgrat que ho necessita. I que arriba a Irlanda". I va néixer una novel·la sobre les vides que vivim junts i sobre les que vivim abans d'estar junts. "Amb en Daniel i la Claudette volia escriure sobre la idea que tots contenim dins multituds. Podem intentar ser bons, fer bones eleccions, però sempre tots fem eleccions i accions dolentes, també, i ferim gent tant si volem com si no. En Daniel i la Claudette fan eleccions dolentes, coses terribles. I alhora són bona gent. I en bona mesura la redempció ve quan són pares. Cometem greus errors especialment quan som adolescents, quan tenim 20 anys, 30. Després hi ha una mena de redempció quan som bons per als fills o fillastres", assenyala O'Farrell.

A la novel·la, diu, "en Daniel està enfrontant-se al seu passat quan arriba a Irlanda. No pot veure els fills del seu primer matrimoni. Sap que ha comès errors importants,

i que va tractar malament una antiga nòvia, la Nikola, però això ho suprimeix. I ho converteix en ràbia. Moltes vegades és més fàcil sentir-se enfadat que culpable. Hi ha molta negació, però després el passat sempre t'atrapa, per més que facis veure que no hi és".

I O'Farrell assenyala que finalment la novel·la travessa dècades i països per parlar de "pèrdues i guanys: a través de la teva vida perds i guanyes gent, i aquestes pèrdues i guanys sempre formaran part de tu, de qui ets"

* * *

UNA CATÀSTROFE EN FRAGMENTS, PER SERGI SÁNCHEZ.
[ARTICLE PUBLICAT A: EL PERIÓDICO, 25/04/2017].

Una de les cançons més maques dels Talking Heads titula la nova novel·la de Maggie O'Farrell. A *This must be the place*, la veu de David Byrne explica una història d'amor en què el pas del temps i l'afecte, tenyit de nostàlgia, per un espai en comú, un refugi, un paradís perdut («A la llar és on vull ser/ Però crec que ja hi soc»), es transformen en metàfores del desencant i l'afecció, del moviment de la vida i la fixesa impertorbable d'un miratge sòlid, que té aspecte d'estàtua en un jardí abandonat.

Aquesta és una història entre dos que O'Farrell multiplica sense descans, agita cap endavant i cap enrere, la canvia de lloc per veure com li va una llum nova. La literatura, ens diu l'escriptora irlandesa, no pot ser lineal si vol atrapar els piropos de l'atzar en tota la seva puresa; si pretén agafar-nos tan desprevinguts com als seus personatges, cecs en un món ple d'escales.

ELS PROTAGONISTES / Així caminen, per separat i sense bastó, Daniel i Claudette quan els coneixem. Ell, lingüista, ha deixat els seus dos fills als EUA per reinventar-se al seu costat al racó més remot d'Irlanda quan un fantasma del passat el reclama a través de la ràdio, i les seves ones expansives l'empenyen a retrobar-se amb aquell que va ser i continua sent, un home autodestructiu. Ella, que va fugir del seu destí d'actriu famosa, l'espera sabent que alguna cosa va malament, que alguna cosa anirà pitjor. Tots dos són els protagonistes d'*Aquest deu ser el lloc*, cosa que no significa que siguin els personatges més apassionants d'aquesta novel·la.

ELS SECUNDARIS / A dir veritat, la seva arriscada estructura es dedica a dispersar la imatge que tenim d'ells a través d'una miríada de secundaris –fills i filles, empleats i companys de viatge casuals– que s'apoderen d'un capítol rere l'altre, en temps dispars, donant-los prou espai perquè vulguem saber més de la seva vida. I encara que la seva funcionalitat narrativa està al servei d'un matrimoni que s'enfonsa, O'Farrell sap donar-los una veu pròpia, fins al punt que els episodis que protagonitzen –penso en el de Niall i el seu èczema i les seves notes al peu, i en el de Rosalind, a Bolívia, verdaderament commovedors– es podrien llegir com un relat curt, autònom, igual de fascinant que si els llegim com a part indivisible d'un tot. Ni tan sols el capítol en què veiem una col·lecció de fotos de records de Claudette que se subhasta al millor postor sembla una sortida de to: per a O'Farrell els trossos del gerro no només es compten en paraules sinó també en imatges.

Els salts temporals no són un capritx. Aquesta és la història d'una catàstrofe en fragments, així que la discontinuïtat ens permet entendre que, en realitat, ningú canvia encara que tot canviï al seu voltant. «Els matrimonis no s'acaben per una cosa que es va dir, sinó per una que no es va dir», li adverteix Rosalind a Daniel en cert moment. Aquesta esquerda que obre el silenci és també l'esquerda del temps.

BIBLIOTECA BAC DE RODA
C. d'en Bac de Roda, 1 bis. 08510. Roda de Ter.
Tel.: 938540077. A/e:b.rodadeter.br@diba.cat
www.rodadeter.cat/biblioteca

BIBLIOTECA BAC DE RODA

Segueix-nos a: BibliotecaBacdeRoda bibliotecabacderoda

© Biblioteca Bac de Roda, 2020

AJUNTAMENT DE RODA DE TER

Diputació Barcelona
Xarxa de Biblioteques Municipals